

10 Ιουνίου 2023

Έγκώμιο στους Αγίους Πάντες (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἐγκώμιο στούς Ἁγίους Πάντες, πού μαρτύρησαν σ' ὅλο τόν κόσμο

1. -. Δέν πέρασαν ἀκόμη ἐπτά μέρες, ἀπό τότε πού γιορτάσαμε τήν ἱερή πανήγυρη τῆς Πεντηκοστῆς, καί πάλι μᾶς πρόφθασε χορός μαρτύρων ἢ καλύτερα στρατιά μαρτύρων καί παράταξη, πού δέν εἶναι καθόλου κατώτερη ἀπό τή στρατιά τῶν ἀγγέλων, τήν ὁποία εἶδε ὁ πατριάρχης Ἰακώβ, ἀλλά εἶναι ἴδιας ἀξίας καί τάξης μέ αὐτή. Γιατί μάρτυρες καί ἄγγελοι διαφέρουν μόνο στά ὀνόματα, στά ἔργα τους ὅμως ταυτίζονται. Στόν οὐρανό κατοικοῦν οἱ ἄγγελοι, στόν οὐρανό καί οἱ μάρτυρες. Αἰώνιοι καί ἀθάνατοι εἶναι ἐκεῖνοι, τό ἴδιο θά γίνουν καί οἱ μάρτυρες. Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἔλαβαν καί ἀσώματη φύση; Καί τί σημασία ἔχει αὐτό; Γιατί οἱ μάρτυρες, ἂν καί ἔχουν σῶμα, ὅμως εἶναι ἀθάνατο ἢ καλύτερα καί πρῖν ἀπό τήν ἀθανασία ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ στολίζει τά σώματά τους περισσότερο ἀπό τήν ἀθανασία. Δέν εἶναι τόσο λαμπρός ὁ οὐρανός, πού στολίζεται μέ τό πλῆθος τῶν ἀστεριῶν, ὅσο εἶναι τά σώματα τῶν μαρτύρων, πού στολίζονται μέ τό λαμπρό αἷμα τῶν τραυμάτων. Ὡστε ἐπειδή πέθαναν γι' αὐτό καί εἶναι ἀνώτεροι, καί βραβεύτηκαν πρῖν ἀπό τήν ἀθανασία παίρνοντας τά στεφάνια ἀπό τήν ὥρα τοῦ θανάτου τους.

«Τόν ἔκανες λίγο κατώτερο ἀπό τούς ἀγγέλους, τόν στεφάνωσες μέ δόξα καί τιμή» (Ψαλμ. 8, 6), λέει ὁ Δαυίδ, γιά τή φύση ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλά καί τό

λίγο αυτό που στεροῦνταν οἱ ἄνθρωποι σέ σχέση μέ τούς ἀγγέλους, τό συμπλήρωσε ὁ Χριστός ὅταν ἦρθε, καταδικάζοντας τό θάνατο μέ τό δικό του θάνατο. Ἐγώ ὅμως δέν ἀντλῶ ἀπ' ἐδῶ τά ἐπιχειρήματά μου, ἀλλά ἀπό τό ὅτι τό μειονέκτημα αὐτό τοῦ θανάτου ἔγινε πλεονέκτημα. Γιατί ἂν δέν ἦταν θνητοί δέν θά γίνονταν μάρτυρες. Ὡστε ἂν δέν ὑπῆρχε θάνατος δέν θά ὑπῆρχε καί στεφάνι. Ἄν δέν ὑπῆρχε θάνατος, δέν θά ὑπῆρχε καί μαρτύριο. Ἄν δέν ὑπῆρχε θάνατος, δέν θά μπορούσε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νά λέει: «Κάθε μέρα πεθαίνω, μά τό δικό σας καύχημα, πού ἔχω στό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορ. 15, 31). Ἄν δέν ὑπῆρχε θάνατος καί φθορά, δέν θά μπορούσε πάλι ὁ ἴδιος νά λέει: «Χαίρομαι στά παθήματά μου γιά σᾶς, καί ἀναπληρώνω στή σάρκα μου τά ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ» (Κολ. 1, 24). Ἄς μήν λυπούμαστε λοιπόν ἐπειδή γίναμε θνητοί, ἀλλά ἄς εὐχαριστοῦμε, ἐπειδή ἀπό τό θάνατο μᾶς ἀνοίχτηκε τό στάδιο τοῦ μαρτυρίου, ἀπό τή φθορά λάβαμε ἀφορμή γιά τά βραβεῖα. Ἀπό ἐδῶ ἔχουμε τήν ἀφορμή γιά ἀγωνίσματα.

Βλέπεις τή σοφία τοῦ Θεοῦ, πῶς τό πιό μεγάλο κακό τό ἀποκορύφωμα τῆς συμφορᾶς πού μᾶς ἔφερε ὁ διάβολος, ἐννοῶ τό θάνατο, τόν μετέτρεψε σέ τιμή καί δόξα μας, ὀδηγώντας μ' αὐτόν τούς ἀθλητές στά βραβεῖα τοῦ μαρτυρίου; Τί θά κάνουμε ὅμως; Θά εὐχαριστήσουμε τό διάβολο γιά τό θάνατο; Ὁ Θεός νά φυλάξει. Γιατί τό κατόρθωμα δέν εἶναι ἔργο τῆς δικῆς του θελήσεως, ἀλλά εἶναι χάρισμα τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος τόν ἔφερε γιά νά μᾶς καταστρέψει καί ξαναφέρνοντάς μας στή γῆ νά ξεκόψει κάθε ἐλπίδα σωτηρίας. Ὁ Χριστός ὅμως, μέ τό δικό του θάνατο ἄλλαξε τήν πορεία καί μέ τόν ἴδιο τό θάνατο μᾶς ἀνέβασε πάλι στόν οὐρανό. Κανείς σας λοιπόν ἄς μήν μέ κατηγορήσει, ἂν ὀνόμασα τό σύνολο τῶν μαρτύρων χορό καί στρατεύμα, δίνοντας δυό ἀντίθετα ὀνόματα στό ἴδιο πράγμα. Γιατί χορός καί στρατεύμα εἶναι ἀντίθετα πράγματα, ἐδῶ ὅμως ἔγιναν ἕνα. Ἐπειδή βάδιζαν μ' εὐχαρίστηση στά βασανιστήρια, σάν νά χόρευαν καί ἔδειξαν τόση ἀνδρεία καί ἀντοχή σάν νά βρίσκονταν σέ πόλεμο καί νίκησαν τούς ἐχθρούς. Ἄν βέβαια ἐξετάσουμε τή φύση τῶν ὄσων γίνονταν, ἦταν μάχη καί πόλεμος καί παράταξη. Ἄν ὅμως ἐξετάσεις τή διάθεση αὐτῶν πού ἔπασχαν, ἦταν χοροί, ὅσα συνέβαιναν, ἦταν διασκεδάσεις καί πανηγύρια καί ἡ πιό μεγάλη ἀπόλαυση.

Θέλεις νά μάθεις ὅτι αὐτά ἦταν πιό τρομερά ἀπό τόν πόλεμο; Ἐννοῶ τά σχετικά μέ τούς μάρτυρες. Ποιό τέλος πάντων εἶναι τό φοβερό στόν πόλεμο; Στήνονται καί ἀπό τίς δυό μεριές στρατόπεδα περιφραγμένα, πού λάμπουν ἀπό τά ὅπλα καί καταυγάζουν τή γύρω περιοχή, ρίχνοντας ἀπό παντοῦ σύννεφα τά βέλη, πού μέ τό πλήθος τους κρύβουν τόν οὐρανό, τρέχουν ἀυλάκια τά αἵματα πάνω στή γῆ καί εἶναι πολλοί ὀλόγυρα οἱ νεκροί. Ὅπως ἀκριβῶς στό θερισμό πέφτουν στή γῆ τά στάχυα, ἔτσι καί ἐδῶ εἶναι οἱ στρατιῶτες, καθώς πέφτουν ὁ ἕνας πάνω στόν ἄλλο.

Ἔλα λοιπόν νά σέ ὀδηγήσω ἀπό ἐκεῖνα σ' αὐτή ἐδῶ τή μάχη. Καί ἐδῶ ὑπάρχουν δυό παρατάξεις, ἡ μία τῶν μαρτύρων καί ἡ ἄλλη τῶν τυράννων. Ἀλλά οἱ τύραννοι εἶναι ὀπλισμένοι τέλεια, οἱ μάρτυρες ὅμως μάχονται μέ γυμνό τό σῶμα καί ἡ νίκη ἀνήκει στούς γυμνοῦς καί ὄχι στούς ὀπλισμένους. Ποιός δέν θά ἀποροῦσε, μέ τό ὅτι αὐτός πού μαστιγώνεται νικάει ἐκεῖνον πού τόν μαστιγώνει; Ὁ δεμένος νικάει τόν ἐλεύθερο; Αὐτός πού κατακαίγεται νικάει ἐκεῖνον πού τόν καίει; Αὐτός πού πέθαινει νικάει ἐκεῖνον πού τόν σκοτώνει;

Εἶδες πώς αὐτά εἶναι πιο φοβερά ἀπό ἐκεῖνα; Ἐκεῖνα ἄν καί εἶναι φοβερά, γίνονται ὅμως μέ φυσικό τρόπο, αὐτά ὅμως ξεπερνοῦν κάθε φυσικό τρόπο καί κάθε σειρά τῶν πραγμάτων, γιά νά μάθεις ὅτι τά κατορθώματα εἶναι τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ. Ἄν καί τί εἶναι πιο ἄδικο ἀπό τή μάχη αὐτή; Τί πιο παράνομο ἀπό τά ἀγωνίσματα; Γιατί στούς πολέμους καί οἱ δύο πού μάχονται προστατεύονται, ἐδῶ ὅμως δέν συμβαίνει τό ἴδιο. Ἀλλά ὁ ἕνας εἶναι γυμνός καί ὁ ἄλλος ὀπλισμένος. Στούς ἀγῶνες πάλι ἐπιτρέπεται καί στούς δυό νά σηκώνουν τά χέρια ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου. Ἐδῶ ὅμως ὁ ἕνας εἶναι δεμένος καί ὁ ἄλλος κτυπάει ἐλεύθερος καί πληγώνει. Καί αὐτοί πού δίκαιζαν σάν νά 'ταν ἐξουσιαστές ἐξασφάλισαν γιά τούς ἑαυτούς τους τό δικαίωμα νά κακοποιοῦν. Στούς δίκαιους μάρτυρες ὅμως ἔδωσαν τό προνόμιο νά κακοποιοῦνται. Ἔτσι μάχονται μέ τούς ἀγίους καί οὔτε ἔτσι τούς νικοῦν. Ἀλλά μετά τήν ἄνιση αὐτή μάχη, ἀφοῦ νικήθηκαν ὑποχώρησαν. Καί αὐτό μοιάζει σάν κάποιον πού φέρνει ἕνα πολεμιστή στόν πόλεμο, τοῦ κόβει τήν αἰχμή τοῦ δόρατος, τοῦ βγάζει τό θώρακα καί τόν διατάζει νά μάχεται ἔτσι μέ γυμνό σῶμα. Ἀλλά ὁ πολεμιστής ἄν καί χτυπιέται, πληγώνεται καί τραυματίζεται βαριά, τελικά στήνει τρόπαιο νίκης.

Καθώς ὀδηγοῦσαν τούς μάρτυρες γυμνοῦς, μέ δεμένα πίσω τά χέρια καί ἀπό παντοῦ τούς χτυποῦσαν καί τούς ξέσκιζαν, φαίνονταν πώς νικοῦνταν, ὅμως αὐτοί ἄν καί τραυματίζονταν, ἔστηναν τό τρόπαιο τῆς νίκης ἐναντίον τοῦ διαβόλου. Καί ὅπως τό διαμάντι ὅταν χτυπιέται δέν σπάζει, οὔτε μαλακώνει, ἀλλά διαλύει τό σίδηρο πού τό χτυπᾷ, ἔτσι ἀκριβῶς καί οἱ ψυχές τῶν ἀγίων, ἐνῶ βασανίζονταν τόσο πολύ, οἱ ἴδιες δέν πάθαιναν κανένα κακό, ἀλλά διέλυαν τή δύναμη ἐκείνων πού τούς χτυποῦσαν καί τούς ἔδιωχναν ἀπό τούς ἀγῶνες νικημένους, ντροπιασμένους καί βαριά τραυματισμένους. Γιατί ἔδεσαν τούς μάρτυρες καί στό ξύλο καί τρυποῦσαν τά πλευρά τους, ἀνοίγοντας βαθιά αὐλάκια, σάν νά ὄργωναν τή γῆ, ἀλλά δέν ἔσκιζαν τά σώματά τους. Καί μπορούσε νά δεῖ κανείς λαγόνες ξεσκισμένες, πλευρά ἀνοιγμένα καί στήθη τσακισμένα. Οὔτε ἐδῶ ὅμως σταματοῦσαν τή μανία τους τά αἰμοβόρα ἐκεῖνα θηρία, ἀλλά, ἀφοῦ τούς κατέβαζαν ἀπό τό ξύλο, τούς τέντωναν σέ σιδερένια σχάρα πάνω σέ ἀναμένα κάρβουνα. Καί τότε μπορούσε νά δεῖς ἀκόμη σκληρότερα θεάματα ἀπό τά προηγούμενα. Νά τρέχουν δηλαδή διπλές σταγόνες ἀπό τά σώματά τους, ἄλλες

από τό αίμα πού χυνόταν καί άλλες από τίς σάρκες πού έλειωναν. Οί άγιοι όμως πού ήταν ξαπλωμένοι πάνω στά κάρβουνα σάν νά ήταν ρόδα, παρακολουθοΰσαν μέ πολλή εύχαρίστηση τά όσα γίνονταν.

2. -. Έσύ όμως όταν άκούσεις σιδερένια σχάρα φέρε στό νοΰ σου τή νοητή σκάλα, πού είδε ό πατριάρχης Ίακώβ νά άπλώνεται από τή γή στόν οΰρανό. Από εκείνη κατέβαιναν άγγελοι, από αύτήν άνεβαίνουν μάρτυρες, καί τίς δύο δέ τίς στηρίζει ό Κύριος. Δέν θά άντεχαν τούς πόνους αύτοί οί άγιοι, άν δέν στηρίζονταν σ' αύτή τή σκάλα. Από εκείνη άνεβαίνουν καί κατεβαίνουν άγγελοι. Καί από αύτή, είναι όλοφάνερο πώς άνεβαίνουν καί μάρτυρες. Καί γιατί αύτό; Έπειδή οί άγγελοι στέλνονται για νά ύπηρετήσουν αύτούς πού θά κληρονομήσουν τή σωτηρία. Οί μάρτυρες όμως σάν άθλητές καί νικητές, άφοΰ άπαλλάχθηκαν από τούς άγώνες, έφυγαν στή συνέχεια για τόν άγωνοθέτη.

Άλλά άς μήν άγγίζουμ μονάχα τ' άφτιά μας τά όσα λέγονται. Όταν δηλαδή άκοΰμε ότι ύπήρχαν κάρβουνα, κάτω από τά καταπληγωμένα σώματα, άς αναλογιστοΰμε πώς νιώθουμε όταν μάς πιάσει ξαφνικά πυρετός. Νομίζουμε ότι ή ζωή είναι άνυπόφορη, ταραζόμαστε, δυσανασχετοΰμε, γκρινιάζουμε σάν μικρά παιδιά, θεωρώντας ότι ή φλόγα του πυρετοΰ δέν είναι καθόλου μικρότερη από τήν κόλαση. Αύτοί όμως, χωρίς νά τούς πιάσει πυρετός, αλλά έχοντας όλόγυρά τους τή φλόγα νά τούς ζώνει καί τίς σπίθες νά πηδοΰν έπάνω στίς πληγές καί νά δαγκώνουν τά τραύματα πιό άγρια από κάθε θηρίο, ήταν σάν άδαμάντινοι καί έβλεπαν τά όσα γίνονταν σάν νά συνέβαιναν σέ ξένα σώματα. Έτσι μέ πολλή γενναιότητα καί μέ πολλή άνδρεία στέκονταν σταθεροί στήν όμολογία τους, μένοντας άκλόνητοι σ' όλα τά βασανιστήρια καί κάνοντας νά λάμψει καί ή δική τους άνδρεία καί ή χάρη του Θεοΰ. Έχετε δεΐ πολλές φορές ν' άνεβαίνει ψηλά τήν αύγή ό ήλιος καί νά στέλνει τίς χρυσές άκτίνες του; Έ, τέτοια ήταν τά σώματα τών άγίων. Σάν χρυσές άκτίνες τούς περικύκλωναν από παντοΰ σάν ρυάκια μέ τό αίμα καί έκαναν νά λάμπει τό σΰμα τους πολύ περισσότερο άπ' ό,τι κάνει ό ήλιος τόν οΰρανό.

Βλέποντας αύτό τό αίμα οί άγγελοι χαίρονταν, οί δαίμονες φοβοΰνταν καί ό ίδιος ό διάβολος έτρεμε. Γιατί δέν ήταν άπλώς αίμα αύτό πού τώρα έβλεπαν, αλλά αίμα σωτήριο, αίμα άγιο, αίμα άξιο για τούς οΰρανοΰς, αίμα πού διαρκΰς ποτίζει τά καλά φυτά τής Έκκλησίας. Είδε τό αίμα καί έφριξε ό διάβολος, γιατί θυμήθηκε άλλο αίμα, τό αίμα του Δεσπότου Χριστοΰ. Για χάρη εκείνου του αίματος χύθηκε αύτό. Γιατί από τότε πού κεντήθηκε ή πλευρά του Δεσπότου βλέπεις στή συνέχεια νά κεντοΰνται άμέτρητες πλευρές. Ποιός λοιπόν δέν θά έπαιρνε μέρος μ' εύχαρίστηση πολλή σ' αύτούς τούς άγώνες, όταν πρόκειται νά γίνει μέτοχος τών παθημάτων του Δεσπότου καί νά έχει τόν ίδιο θάνατο μέ τόν Χριστό; Είναι άρκετή

αυτή ή ανταπόδοση και μεγαλύτερη ή τιμή. Η άμοιβή ξεπερνάει τά κατορθώματα και έρχεται πριν από τον έρχομό της Βασιλείας των ούρανών. Άς μήν φοβόμαστε λοιπόν όταν ακούμε ότι ο τάδε μαρτύρησε, αλλά άς τρομάζουμε όταν ακούμε ότι ο τάδε δειλίασε και έπεσε, ένώ μπροστά του είχε τέτοια βραβεΐα.

Και άν θέλεις ν' ακούσεις τί έγινε ύστερα μάθε πώς αυτά δέν μπορεί νά τά παραστήσει κανένας ανθρώπινος λόγος, όπως λέει και ο Άπόστολος Παύλος: «Ούτε μάτι είδε, ούτε αυτί άκουσε, ούτε ανθρώπινος νοϋς αναλογίστηκε αυτά, πού έτοίμασε ο Θεός για εκείνους πού τον αγαποϋν» (Α' Κορ. 2, 9). Και κανένας από τούς ανθρώπους δέν αγάπησε τόσο τό Θεό, όσο οι μάρτυρες. Βέβαια δέν θά σιωπήσουμε, επειδή τό μέγεθος των αγαθών πού έχουν έτοιμαστεί ξεπερνά και τό λόγο και τή σκέψη μας, αλλά όσο είναι δυνατόν και έμεΐς νά ποϋμε και έσεΐς ν' ακούσετε, θά προσπαθήσουμε νά σάς δείξουμε άμυδρά τή μακαριότητα πού περιμένει τούς μάρτυρες στον ούρανό. Γιατί θά τή γνωρίσουν καθαρά μόνον αυτοί οι όποιοι θά τήν απολαύσουν προσωπικά. Και τά μέν δεινά αυτά και άβάστακτα τά ύποφέρουν οι μάρτυρες για λίγο χρονικό διάστημα. Μετά όμως από τήν άπαλλαγή τους από τή ζωή αυτή ανεβαίνουν στους ούρανούς, ένώ προπορεύονται άγγελιοι και τούς περιστοιχίζουν αρχάγγελοι. Γιατί οι άγγελοι δέν ντρέπονται τούς συνδούλους τους, αλλά θά ήθελαν νά κάνουν τά πάντα γι' αυτούς, επειδή και εκείνοι προτίμησαν νά δεινοπαθήσουν για τό Δεσπότη τους Χριστό.

Και όταν ανεβοϋν στον ούρανό, όλες εκείνες οι άγιες δυνάμεις τρέχουν νά τούς προϋπαντήσουν. Άν λοιπόν, όταν ξένοι άθλητές έρχονται στην πόλη, όλος ο λαός τρέχει από παντοϋ και άφοϋ τούς περικυκλώσουν παρατηροϋν καλά από κοντά τή δύναμη πού έχουν τά μέλη τοϋ σώματός τους, πολύ περισσότερο όταν οι άθλητές της ευσέβειας ανεβοϋν στους ούρανούς τρέχουν νά τούς προϋπαντήσουν οι άγγελοι και όλες οι ούράνιες δυνάμεις. Τρέχουν από παντοϋ για νά παρατηρήσουν τά τραύματά τους και τούς υποδέχονται όλους και τούς ασπάζονται σαν ήρωες πού γύρισαν από τον πόλεμο και τή μάχη και ύστερα από πολλά τρόπαια και νίκες. Έπειτα τούς οδηγοϋν μέ μεγάλη συνοδεία προς τό βασιλιά των ούρανών, στό θρόνο εκείνο πού είναι γεμάτος από πολλή δόξα, όπου βρίσκονται τά Χερουβίμ και τά Σεραφίμ. Και όταν φτάσουν εκεί και προσκυνήσουν εκείνον πού κάθεται πάνω στό θρόνο, απολαμβάνουν πλέον περισσότερη τιμή από τό Δεσπότη από εκείνη πού απολαμβάνουν από τούς συνδούλους τους άγγέλους. Γιατί δέν τούς δέχεται σαν δούλους - άν και αυτό θά ήταν μεγάλη τιμή και δέν μπορεί κανείς νά βρεΐ ίση μ' αυτήν - αλλά σαν φίλους Του. «Γιατί έσεΐς», λέει ο Κύριος, «είσαστε φίλοι μου» (Ίωαν. 15, 14). Και πολύ σωστά τό λέει, γιατί και άλλοϋ είπε: «Μεγαλύτερη από αυτή τήν αγάπη δέν έχει κανένας, ώστε νά δώσει τή ζωή του για χάρη των φίλων του» (Ίωαν. 15, 13).

Ἐπειδή λοιπόν ἔδειξαν τήν πιό μεγάλη ἀγάπη, τούς ὑποδέχεται καί ἀπολαμβάνουν ἐκείνη τή δόξα. Ἐνώνονται μέ τούς ἀγγελικούς χορούς καί παίρνουν μέρος στήν ὑπερκόσμια δοξολογία. Ἄν λοιπόν καί ὅταν εἶχαν τό σῶμα μετεῖχαν στό χορό ἐκεῖνο μέ τήν κοινωνία τῶν μυστηρίων καί ἔψαλλαν μαζί μέ τά Χερουβίμ τόν τρισάγιο ὕμνο, καθώς γνωρίζετε ἐσεῖς οἱ πιστοί, πολύ περισσότερο τώρα πού βρέθηκαν μέ τούς ἀγγέλους, παίρνουν μέρος στή δοξολογία ἐκείνη, μέ πολλή παρρησία. Ἄραγε δέν φοβόσαστε πρῖν τό μαρτύριο; Ἄραγε δέν ἐπιθυμεῖτε τώρα τό μαρτύριο; Ἄραγε δέν λυπᾶστε τώρα, πού δέν εἶναι καιρός μαρτυρίου; Ἄς γυμναζόμαστε λοιπόν γιά τόν καιρό τοῦ μαρτυρίου. Περιφρόνησαν ἐκεῖνοι τή ζωή, περιφρόνησε ἐσύ τίς ἀπολαύσεις. Ἐρριξαν ἐκεῖνοι τά σώματά τους στή φωτιά, ρίξε ἐσύ τώρα χρήματα στά χέρια τῶν φτωχῶν. Καταπάτησαν ἐκεῖνοι τά ἀναμμένα κάρβουνα, σβῆσε ἐσύ μέσα σου τή φλόγα τῆς ἐπιθυμίας. Εἶναι ἐνοχλητικά αὐτά, ἀλλά μᾶς φέρνουν κέρδος. Μήν βλέπεις τά παρόντα πού εἶναι δυσάρεστα, ἀλλά τά μέλλοντα πού εἶναι εὐχάριστα. Ὅχι τά βᾶσανα πού περνᾶς τώρα, ἀλλά τά ἀγαθὰ πού ἐλπίζεις. Ὅχι τά παθήματα, ἀλλά τά βραβεῖα. Ὅχι τούς κόπους, ἀλλά τά στεφάνια. Ὅχι τούς ἰδρωῶτες, ἀλλά τίς ἀμοιβές. Ὅχι τούς πόνους, ἀλλά τίς ἀνταποδόσεις. Ὅχι τήν ἀναμένη φωτιά, ἀλλά τή βασιλεία πού σέ περιμένει. Ὅχι τούς δῆμιους πού σέ περιτριγυρίζουν, ἀλλά τό Χριστό πού θά σέ στεφανώσῃ.

3. -. Αὐτός εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος καί ὁ εὐκολότερος δρόμος γιά τήν ἀρετή. Νά μήν βλέπει δηλαδή κανείς τούς κόπους μόνο, ἀλλά μαζί μέ τούς κόπους καί τά βραβεῖα. Καί ὄχι ξεχωριστά τό καθένα. Ὅταν λοιπόν πρόκειται νά δώσεις ἐλεημοσύνη, μήν σκέπτεσαι τά χρήματα πού θά ξοδέψεις, ἀλλά τήν ἀπόκτηση τῆς δικαιοσύνης. «Σκόρπισε χρήματα, ἔδωσε στούς φτωχοῦς. Ἡ δικαιοσύνη του μένει αἰώνια» (Ψαλμ. 111, 9). Μήν βλέπεις τόν πλοῦτο σου πού λιγοστεύει, ἀλλά τό θησαυρό πού πληθαίνει. Ἄν νηστεύεις, μήν σκέπτεσαι τήν καταβολή πού φέρνει ἡ νηστεία, ἀλλά τήν ἄνεση πού θά προέρθει ἀπό τή σωματική ἀδυναμία. Ἄν ἀγρυπνήσεις στήν προσευχή, μήν συλλογίζεσαι τήν ταλαιπωρία τῆς ἀγρυπνίας, ἀλλά τήν παρρησία πού θά ἀποκτήσεις ἀπό τήν προσευχή. Ἐτσι κάνουν καί οἱ στρατιῶτες. Δέν βλέπουν τά τραύματα, ἀλλά τίς ἀμοιβές. Δέν βλέπουν τίς σφαγές, ἀλλά τίς νίκες. Οὔτε βλέπουν τούς νεκρούς στό πεδίο τῆς μάχης, ἀλλά τούς ἥρωες πού στεφανώνονται. Ἐτσι καί οἱ κυβερνηῖτες βλέπουν μπροστά στά κύματα τά λιμάνια, μπροστά στά ναυάγια τά ἐμπορεύματα, μπροστά στά δεινά τῆς θάλασσας τά ἀγαθὰ μετά τή θάλασσα.

Ἐτσι κάμε καί ἐσύ. Σκέψου πόσο μεγάλο πράγμα εἶναι μέσα στή βαθιά νύχτα, ὅταν κοιμοῦνται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καί τά θηρία καί τά κατοικίδια ζῶα, ὅταν ὑπάρχει ἀπόλυτη ἡσυχία, ἐσύ μόνο νά σηκωθεῖς καί νά μιλήσεις μέ τόν Κύριό μας. Εἶναι γλυκός ὁ ὕπνος; Ἀλλά τίποτε δέν εἶναι πιό γλυκό ἀπό τήν προσευχή. Ἄν

συνομιλήσεις μόνος μαζί Του, πολλά θά καταφέρεις. Δέν θά σέ ένοχλεΐ κανείς, ούτε θά έμποδίσει τήν προσευχή σου. Έχεις και τήν ώρα σύμμαχο γιά νά έπιτύχεις αυτά πού θέλεις. Έσύ όμως βαριέσαι νά σηκωθείς και στριφογυρίζεις ξαπλωμένος στό μαλακό στρώμα; Σκέψου τούς μάρτυρες πού εΐναι σήμερα ξαπλωμένοι στή σιδερένια σχάρα, χωρίς στρώμα από κάτω, αλλά άναμένα κάρβουνα.

Έδω θέλω νά σταματήσω τό λόγο, γιά νά φύγετε έχοντας έντονη και ζωηρή τή μνήμη εκείνης τής σχάρας και νά τήν θυμάστε νύχτα και μέρα. Γιατί, και άν ακόμα μάς κρατούν άπειρα δεσμά, όταν έχουμε στό νοϋ μας αυτή τή σχάρα, θά μπορούμε νά τά σπάσουμε όλα μέ εύκολία και νά σηκωθούμε γιά προσευχή. Όχι μόνο τή σχάρα, αλλά και τίς άλλες τιμωρίες τών μαρτύρων άς τίς χαράξουμε στό βιβλίο τής καρδιάς μας. Άς σκεφτούμε και έμείς σαν αυτούς πού λαμπροστολίζουν τά σπίτια τους και κρεμάνε σ' όλα τά σημεία όμορφες ζωγραφίες. Άς ζωγραφίσουμε στους τοίχους τής δικής μας ψυχής τίς τιμωρίες τών μαρτύρων. Γιατί εκείνες οι ζωγραφίες εΐναι άνώφελες, αυτές όμως έπικερδείς. Αυτή ή ζωγραφική δέν χρειάζεται χρώματα, ούτε έξοδα, ούτε κάποια τέχνη. Άλλά γιά όλα αυτά φτάνει νά χρησιμοποιήσει κανείς τήν προθυμία του και τή γενναία και νηφάλια σκέψη του και μ' αυτή σαν χέρι άριστου τεχνίτη νά ζωγραφίσει τίς τιμωρίες τών μαρτύρων.

Άς ζωγραφίσουμε λοιπόν στή ψυχή μας άλλους νά εΐναι στά τηγάνια, άλλους ξαπλωμένους σ' άναμμένα κάρβουνα, άλλους άναποδογυρισμένους στά καζάνια, άλλους νά καταποντίζονται στή θάλασσα, άλλους νά ξεσκίζονται, άλλους νά τούς γυρίζουν στόν τροχό, άλλους νά τούς ρίχνουν στόν γκρεμό. Άλλους πάλι νά παλεύουν μέ θηρία, άλλους νά τούς οδηγούν στό βάραθρο και άλλους όπως έτυχε ό καθένας νά τελειώσει ή ζωή του. Ωστε μέ τήν ποικιλία αυτής τής ζωγραφικής, άφοϋ λαμπροστολίσουμε τό σπίτι τής ψυχής μας, νά τό κάνουμε κατάλληλο κατάλυμα γιά τό βασιλιά τών ουρανών. Γιατί άν δεΐ τέτοιες ζωγραφίες στήν ψυχή μας, θά έρθει μαζί μέ τόν Πατέρα και μαζί μέ τό Άγιο Πνεϋμα και θά κατοικήσει μέσα μας. Και θά γίνει στή συνέχεια ή ψυχή μας βασιλικό παλάτι και κανένας κακός λογισμός δέν θά μπορέσει νά τήν πατήσει, άφοϋ ή μνήμη τών μαρτύρων, σαν ζωγραφία θά ύπάρχει πάντοτε μέσα μας και θά σκορπᾶ πολλή λάμψη και θά κατοικεί συνεχώς μέσα μας ό βασιλιάς τών όλων Θεός. Έτσι λοιπόν, άφοϋ ύποδεχτούμε τό Χριστό έδω, θά μπορούμε μετά τήν άναχώρησή μας από τή γη νά Τόν ύποδεχτούμε στίς αιώνιες κατοικίες μας, τίς όποιες ευχομαι νά έπιτύχουμε όλοι μας μέ τή χάρη και τή φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ίησοϋ Χριστου, διά του όποιου και μέ τόν όποιο άνήκει ή δόξα στόν Πατέρα και στό άγιο και ζωοποιό Πνεϋμα στους αιώνες τών αιώνων. Άμήν.

Πηγή: agiazoni.gr